

Prof. dr. sc. Sead Alić

Sveučilište Sjever Koprivnica/Varaždin

SKRIVENA AGENDA

Ono što su danas Srbi u Hrvatskoj, to su Bošnjaci u regiji odnosno Europi.

Ono što su nekada u svijetu bili Židovi danas su u svijetu muslimani.

Nema pravednog razdoblja u ljudskoj povijesti, vremena bez ratova i osvajanja teritorija.

Teško je ... bilo Indijancima kada su im došli civilizirani Europljani.

Teško je ... bilo Židovima kad su se pojavili arijevcima.

Teško je Palestincima preko čijih leđa se Europljani ispričavaju Židovima za svoja zlodjela a preko kojih Amerikanci na Bliskom istoku grade svoje poligone za današnje, suptilnije oblike osvajanja svijeta.

Teško je kršćanima bilo kad su im djecu odvodili u janjičare.

Teško je muslimanima Španjolske bilo (onima koji su preživjeli rekonkvistu) gledati kako se ruši u tom trenutku vrhunac svjetske civilizacije.

A nije lako ni meni jer ni kriv ni dužan nosim na leđima poglede ljudi koji moje ime smatraju čudnim i koji prikriveno ili otvoreno grade zidove između nas.

Moglo bi se ovako nabrajati do sutra.

Ali netko će krivo shvatiti. Drugi će odabrati jednu rečenicu i sve dimenzije teksta svest će se na jednu. A ako im skrenete pozornost na to oni će jednostavno reći: Sude mi.

A bit je ovoga što pokušavam reći: Svi smo patili, ali umjesto da iz te patnje izvučemo pouku, umjesto da nadvisimo patnju kroz koju smo prošli, umjesto da bratski opraštamo (jer svi smo mi uistinu braća) mi dopuštamo širiteljima mržnje da i dalje dijele nebo nad nama.

Bosna je bila Europa prije Europe. Bila je zemlja naroda različitih vjera.

Od *Načertanija* nadalje Bosna je poprište borbe za podjelu u ljudskim dušama, podjelu između vjera, poistovjećivanje vjerskog i nacionalnog, u konačnici – borbe za podjelu Bosne.

Pokušao bih sada najjednostavnijim riječima reći ono što je manje više svima jasno, ali o čemu se uglavnom šuti, reći nekakav rezime ovoga što se događalo i događa oko nas.

Ne treba zaboraviti:

1. **Raspad bivše zajedničke države Jugoslavije bio je dio obračuna Zapada s idejom komunizma** (bez obzira što ona nikada nije zaživjela) i u tom kontekstu treba razlikovati **realne** odnose i **ideološke priče** koje su stvarane da bi se stvari zamaskirale.

Realni odnosi: *Divide et impera*. Pronađi dovoljan broj korumpiranih, dakle potkupljivih, kvarnih osoba, spremnih probuditi mitske dimenzije mržnje u svojim narodima. Da bi bili poslušni to moraju biti na neki način ucijenjeni, ranjivi, ali to moraju biti i grabežljivi pojedinci, žedni moći, vlasti, utjecaja. Idealna situacija za bivše tajne službe, emigraciju i domaće suradnike sa starim režimom.

Ideologija: Konačno uspostavljanje samostalnosti države. Konačno osveta 'Turcima' za to što su od 100 do 500 godina ostavljali svoje gene po svim zemljama Jugoslavije osim Slovenije i malog dijela Hrvatske. Konačno priznanje povijesnih granica naroda koji su se mogli osjećati prevarenim u ranijim historijskim dogovorima.

(Zato je nerealno govoriti o 'očevima nacija', o 'velikim ratnim pobjedama', o izborenoj samostalnosti ... Sve to stvara plodno tlo za mitomanske ideologije prvenstveno četništva i ustaštva a onda i druge, istina manje i rjeđe devijacije).

Ne treba zaboraviti:

2. **Istrebljenje 'Turaka', Muslimana, Bošnjaka ili njihovo svodenje na zanemariv broj, bio je prešutni ili jasno iskazani cilj** različitih politika (kako političkim orijentacijama zemalja bivše Jugoslavije, tako i njihovim suflerima iz Europe i šire). Za to istrebljenje koordinirana je sjajna dramaturgija:

- Egzekutori će uglavnom biti Srbi (jer s Muslimanima imaju neke stare neriješene račune, jer su skloni mitološkim obrascima, jer se na nekome treba dokazati snaga i sloga Srba i sl.),
- Hrvatima će smetati to srpsko bahaćenje pa će s jedne strane humanitarno pomagati Muslimane, ali će istovremeno naftom

opskrbljivati srpske jedinice u BiH. Igra je to koja omogućuje da se prema svijetu uvijek ide sa slikama humanitarne pomoći, a da se proskribiraju novinari koji se usude pisati o generalskim naftnim igrama.

I dok će srpske jedinice otvoreno istrebljivati (od razine mentalnih ubojstava silovanjima, zatvaranjima, mučenjima i ubojstvima genocidnih razmjera) Hrvatska će se zadovoljiti povremenim egzekucijama, svojevrsnim carinjenjem svega što je trebalo kao pomoć doći u Bosnu, te povremenom uspješnom suradnjom sa srpskim jedinicama u neutraliziranju snaženja muslimanskih jedinica.

Istrebljenje bi išlo na ruku i Hrvatskoj političkoj eliti i srpskoj, ali bi i Europu riješilo velikog problema – mogućnosti da se islam preko Bosne širi Europom. Bila je to situacija koja je zahtijevala igru u rukavicama, odluke koje se mogu različito tumačiti, krvava prešućivanja i sl.

Treba imati na umu:

3. Širenje granica Hrvatske i Srbije

Sredstva i načini se mijenjaju ali želja za proširenjem granica Hrvatske i Srbije konstantno je prisutna. U početku je to bila najava o promjeni izgleda 'kifla države' i memorandum SANU. Poslije su to bila osvajanja ratnim akcijama, logorima, silovanjima, slavodobitnim bešćutnim ubijanjima pojedinaca na otvorenome ili u logorima, da bi po službenom okončanju rata sve bilo nastavljeno političkim igrama stvaranja Republike Srpske i Herceg-Bosne.

Širenje granica stalni je imperativ nad glavama mitomanskih ideologa jer se prema nekom rezultatu mora ići. Pa ako se o njemu ne smije otvoreno govoriti, to ne znači da svako neko vrijeme neće isplivati na površinu neka verzija priče o nekom pripojenju, širenju, samostalnosti, pridruživanju, odnosno ignoriranju zajedničke vlasti u BiH (neplaćanjem poreza, blokiranjem zajedničkih institucija i sl.).

Širenju granica ispriječila se tvrdoglavost 'Turaka', 'Muslimana', odnosno 'Bošnjaka' koji su iz ničega stvorili vojsku s kojom su uspjeli sačuvati dio svog naroda i dio teritorija.

Briga za hrvatski/katolički narod u BiH uglavnom je krinka za sitne imperijalne težnje Hrvatske kao zakašnjele imperijalne sile. Briga Srbije za srpski/pravoslavni narod u BiH odjek je imperijalne želje da se sve Srbe smjesti u jednu državu bez obzira na želje ili čak postojanje drugih naroda na tim prostorima. Kad nije išlo s Jugoslavijom,

dio srpskih ideologa izlazi s tezom da ni Bosna ne može funkcionirati kao zajednica naroda. To im naravno daje opravdanje da na skriveni način zatraže povezivanje sa Srbijom odnosno širenje granica Srbije.

Skrivena agenda Prisvajanje teritorija proglašavanjem naroda hrvatskim ili srpskim

Rat i borba za teritorij drugim sredstvima u poratnim godinama nastavljeni su tezama i podržavanjem takozvanih povjesničara koji su na različite načine pokušavali bošnjački korpus smjestiti u okvire hrvatske ili srpske nacije. Tako su muslimani ponovno imali priliku postati cvijećem hrvatskog naroda, odnosno Srbima koji su bili prisiljeni prijeći na islam.

Igre su to dijela politike koji smatra da, uz pomoć obavještajnih i paraobavještajnih struktura, može isplesti takvu mrežu utjecaja u koju će pasti čitav jedan narod (a s njim naravno i teritorij).

Zagovornici hrvatstva ili srpstva **bošnjačkog ili bosanskih naroda** naravno ne govore o teritoriju. U svom dodvoravanju oni znaju granice. Važno je **biti na strani** onih koji prisvajaju narod u želji da pripoje teritorij. To je stav koji katapultira u takozvanu visoku politiku (koja bi se s dosta prava danas trebala nazvati dubokim muljem, kaljužom, blatom, močvarom).

U tranzicijsko doba u regiji politika je oblik trgovinskog interesnog okupljanja, pa je i odnos hrvatske i srpske politike prema Bosni proces trgovanja na svim razinama.

Izravna je to posljedica utjecaja europske i svjetske politike, obavještajnih službi i njihovog utjecaja na potkupljivi sloj političara koji je bio zadužen provesti raspad jedne države i podsticanje mržnje među narodima te države i s druge strane posljedica je to društvenog vlasništva koje je podržavljeno i koje je predstavljalo plijen namijenjen takozvanim političarima.

Stvoren je sistem održavanja i odvajanja srpske enklave unutar Bosne i hercegbosanskog ignoriranja državne zajednice Bosne i Hercegovine. Ove su dvije zajednice dobile svoju političko-ekonomsku nomenklaturu koja je bez obzira na korupciju, nepotizam,

očigledne krađe u pretvorbi – tolerirana od strane trgovaca iz Hrvatske i Srbije.

Ako bi se ozbiljno govorilo onda bi se moglo i trebalo reći/pitati:

Iz kojih je pozicija moguće govoriti o prošlosti i budućnosti jednog naroda, jedne države, zajednice naroda ...

Treba li prije ulaska u materiju postaviti **kriterije** razmišljanja i vrednovanja kako bi se omogućila nepristranost.

Svojevremeno je utemeljitelj znanosti povijesti tvrdio kako je bez utemeljenja u filozofiji historija zapravo samo pričanje priča. Vjerujem mu i pokušat ću razmišljanje približiti pristupu koji će barem u namjeri **biti filozofijski**.

1. Sve se mijenja, mijena je povijesna zakonitost svega pa i političkih odnosa. Istovremeno povjesničari pokušavaju napraviti ideološke jednolinijske priče identiteta nacija i država kao da nikada nije bilo drugih i drugačijih ideja. (Ako su Hrvati bili sretni što izlaze iz Jugoslavije to ne znači da su bili nesretni izlaskom iz Austrougarske i ulaskom u slavenske integracije).

2. Zadatak države je pravedno uređenje koje bi njenim građanima omogućilo život u skladu s vlastitom vrlinom, dakle sreću. O tome se naravno danas više ne razgovara. To pripada vremenima teorije ... Mi smo danas navijači jedne ili druge ideologije, a ideologije su laži ispod kojih se kriju prevare.

3. Povijesne mijene odnosa nacije i vjere ne omogućuju poziciju iz koje bi se interpretirala neka politička situacija. Nacije naimе nisu oduvijek postojale, a okolnosti nastajanja nacija su različite. Jednako tako kad pogledamo temeljne odrednice nacija vidjet ćemo da ne postoji jedna zakonitost i jedno pravilo/razlog uspostavljanja odnosno opstanka neke nacije.

Preskočio bih teorijski dio koji pojašnjava pa bih dodao za kraj još samo ovo:

U Bosni se sudaraju dva principa: Islam je vjera, ali i način života, pa i oblik koji propisuje načine političkog organiziranja i djelovanja. Ako ćemo biti iskreni u Bosni nikada nije bio prakticiran islam koji je uobičajen u arapskim zemljama. Kod nas se manje klanjalo, vjernici su voljeli zaviriti u čašicu, desetljećima se na ulicama nije moglo vidjeti žensku osobu prekrivena lica.

S druge strane Europa i Zapad proklamirali su sekularnu državu i razvijaju svoj oblik licemjerja. Kršćanska vjera je jedan od snažnih identiteta Europe, a mnoge dimenzije vjerskoga ušle su na mala vrata u ta sekularna društva. Pritom ne treba zaboraviti istaknuti da bi bilo sjajno da je riječ o sustavu etičkih vrijednosti koji bi pridonio moralnosti društava. Nažalost u pravilu je riječ o uplitanjima religijskih hijerarhija u političke teme. Riječ je o novim sukobima religijskih i političkih struktura.

Druga podjela bitna za Bosnu je dvojba o tome da li nacionalno ili građansko treba prevladati u zemlji koja je već do sada stradala zbog interesa koji su došli izvana, a pred kojom su novi utjecaji i novi/stari interesi. Besmisleno bi naravno bilo da Europa zagovara bilo kakvo načelo osim građanskog, no to građansko istovremeno može biti trojanski konj onoga što kao kulturni i civilizacijski kontekst dolazi s islamom. A ako na povijesnoj, kulturnoj, pa i vjerskoj razini nisu zaživjele teze II Vatikanskog koncila, onda i u Bosni možemo očekivati samo probleme uz eventualno priznanje građanskog načela kao osnovnog za konstituiranje zajednice.

Treća stvar koju smatram bitnom je pokušaj odgovora na pitanje kako se postaviti.

O sudbini ove države odlučivat će interesi sila koje svakodnevno odmjeravaju svoje snage na raznim meridijanima svijeta. Bošnjaci im u tome mogu pomoći samo tako što će biti 'veći od svoje sudbine', što će *sabur* koji nose u sebi razviti do krajnjih granica, što će pokazati da su dio i europskog korpusa i da podsjećaju Europu da je Europa kao zajednica naroda i vjera – moguća.

Ernest Renan je u svom relativno kratkom ali vrlo smislenom tekstu što je nacija skrenuo pozornost na nekoliko stvari koje bi trebalo imati u vidu kod razmišljanja o bilo kojoj naciji ili bilo kojem konfliktu nacionalnih osjećaja. Renan je naime upozorio da greške u operiranju idejom nacije mogu dovesti do opasnih nerazumijevanja. Kad govori o naciji on govori o rasnim, jezičkim, teritorijalnim i vjerskim vezama unutar neke ljudske zajednice koje utječu na oblikovanje nacije. No nijedna od tih odrednica nije univerzalna niti isključiva.

Na oblikovanje nacija, smatra Renan utjecali su i raspad Rimskoga Carstva i pojava kršćanstva, i provale Germana u Rimsko Carstvo i njihova struktura dinastije odnosno vojne aristokracije.

Interesantan je detalj njegovo detektiranje razlike između europskih civilizacijskih integracija i integracija pod okriljem Osmanskog imperija. Dok u slučaju Germana osvajači preuzimaju vjeru osvojenih i dolazi do svojevrstnog približavanja nacija, Turci svoj imperij oblikuju tako da u njemu paralelno koegzistiraju različite religije: "Turci, Slaveni, Grci, Armenci, Arapi, Sirijci, Kurdi i dan danas se razlikuju kao što su se razlikovali onda kad su bili pokoreni."

U temeljima svakog velikog imperija leži uklesano *Divide et impera* – Zavadi pa vladaj. Austrougarska je imala takvu politiku prema svojim pokrajinama, ali joj se to vratilo kada su Sjedinjene Američke Države poželjele umanjiti utjecaj Austrougarske, pa su podržale pokrete koji su doveli do cijepanja Austrougarske monarhije.

Sve administracije SAD-a koristile su se tom metodom. Snaga imperija leži u slabosti njegovih potencijalnih suradnika, pa i onih koji bi pružili makar simboličan otpor. Grčko-turski rat velikim je dijelom izazvan interesima država Europe i Amerike. Izraelsko-arapski ratovi uvedeni su sa civiliziranih područja na 'necivilizirano' arapsko područje (koje je inače jedno od kolijevki čovječanstva).

Ako preskočimo niz sličnih uvođenja demokracije i dođemo na područje bivše Jugoslavije, moramo shvatiti da Jugoslavija nije odgovarala europskom kapitalu i američkim vojnim interesima. Hoće li kapitalizam i američka vojna i obavještajna struktura mirovati? Mislim da je to retoričko pitanje i da je odgovor jasan. Vrijeme će donijeti sve više potvrda o ulozenim sredstvima i obavještajnom radu koji je uloženi u razbijanje Jugoslavije, uvođenje najsirovijeg kapitalizma, osiromašenje privrede, ulazak globalnih korporacija i stvaranje pretpostavki za postavljanje vojnih baza.

Naravno da je u Jugoslaviji kao zemlji kojom upravlja jedna hijerarhija moralo biti velikih nepravdi, prikrivanja zločina iz i nakon Drugog svjetskog rata, zločina Golog otoka, neslobode iznošenja stavova koji se nisu slagali sa stavovima hijerarhije.

Jugoslavija nije znala niti što će s narodom koji je živio u Bosni i stoljećima živio islam. Vjerojatno je mišljeno da će se iskra islama ugasiti u toj europskoj islamskoj enklavi ali to se nije događalo. Neodlučnost je osnažila utjecaje Hrvatske i Srbije u razvijanju koncepta o srpskim ili hrvatskim korijenima svih ljudi u Bosni pa tako i bosanskim muslimana. Sve su to jako dobro poznate stvari. Pitanje je jesu li

poduzeti koraci bili pravi i kako se postaviti u ratu koji je po završetku rata nastavljen političkim, gospodarskim, obavještajnim, medijskim i drugim sredstvima.

U dubinama pitanja odnosa BiH, Hrvatske i Europe krije se zapravo jedno temeljno ljudsko pitanje o odnosu morala i politike. Politika je pjena kojom se pokušava objasniti voda. Moral je dubina vode koja pjenom može biti skrivena, ali koja će prije ili kasnije doći do izražaja.

HIDDEN AGENDA